

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 358/09-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť S., B., zastúpeného advokátkou JUDr. E. L., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Obo 27/2007 z 21. marca 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. mája 2007 doručená sťažnosť S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného

práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Obo 27/2007 z 21. marca 2007 (ďalej aj „namietaný rozsudok“).

Sťažovateľ okrem iného uviedol, že namietaným rozsudkom bol potvrdený rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 28 Cb 18/01 z 12. decembra 2006, ktorým bol *„zaviazaný zaplatiť V., a. s. R. istinu 6 mil. Sk so 17, 6 % úrokom z omeškania od 28. 10. 1996 a trovy I. stupňového konania v sume 763,510 Sk a odvolacie trovy v sume 49.576 Sk, všetko v lehote do 3 dní; toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 3. 5. 2007 a vykonateľnosť 7. 5. 2007“*.

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ opisuje priebeh konania, ktoré predchádzalo vydaniu namietaného rozsudku, takto:

«1.1. Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 12. 12. 2006, č. k. 28 Gb 18/01-260, ktorý nám bol doručený dňa 18. 1. 2007, zaviazal sťažovateľa zaplatiť navrhovateľovi 6 mil. Sk so 17,6 % úrokom z omeškania od 28. 10. 1996 až do zaplatenia a na trovách konania sumu 763.510 3k s odôvodnením, že

/i/ z vykonaného dokazovania - svedkov M. G. /predtým bol účastníkom konania - žalovaný 2/, či M. K., ktorí však nepovedali nič, lebo nič nevedeli - vyplynulo, že žalobca plnil sťažovateľovi požadovanú istinu bez právneho dôvodu, takže ju musí vrátiť, ako sa na to zaviazal listom z 30. 4. 1996 a

/ii/ pre 3 advokátov priznal u každého úkon „príprava a prevzatie sporu“, čiže minimálne v sume cca 70.000 Sk poškodil sťažovateľa /2 x 24.650 Sk + 2 x 9.367 Sk ako DPH + 2 x režijný paušál/, lebo odmena za uvedený úkon patrí len raz v spore.

1.2. Sťažovateľ voči tomuto rozsudku podal dňa 29. 1. 2007 odvolanie, v ktorom namietal

/i/ nedostatok legitímácie žalobcu, ktorý zo svojho majetku neuhradil žiadnu sumu, pretože táto bola vyplatená z účtu firmy B. ..., o čom sme predložili potvrdenie ČSOB z 19. 4. 1996,

/ii/ nedostatok pasívnej legitímácie sťažovateľa, ktorý sumu 5,5 mil. Sk síce prijal od tretej osoby /fa B./ na príkaz navrhovateľa, ale za „privatizéra M. G., ktorý sa 20. 3. 1997 písomne zaviazal, že uvedenú sumu vráti S. /predchodcovi žalobcu/, čo vyplýva z nemenných listinných dôkazov, ktoré predkladáme, ale za protihodnotu - privatizovaný podnik - takže sa neobohatil, ba dokonca nezískal ani celú kúpnu cenu 45,8 mil. Sk,

/iii/ nesprávne priznané trovy konania.

2.1. Najvyšší súd SR ako súd odvolací už 13. 3. 2007 - teda niečo po mesiaci, čo mu bol spis predložený súdom I. stupňa - nám doručil predvolanie na pojednávanie na 21. 3. 2007, na ktorom aj meritórne rozhodol.

2.2. Napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok krajského súdu s odôvodnením, že

/i/ poukazuje na správne skutkové a právne závery krajského súdu - podľa nás neexistujúce,

/ii/ nemožno súhlasiť s názorom sťažovateľa, že pri bezdôvodnom obohatení sa musí preukázať úbytok na majetku oprávnenej osoby a jeho presunutie do majetku povinného, čo je podľa súdu „rozbor náhrady škody“,

/iii/ ust. § 453 - ods. 2 a § 454 Obč. zák. samostatne určujú, čo je bezdôvodné obohatenie, ale otázku, kto ho má vydať, celkom „jednoznačne vymedzuje ust. § 451 ods. 1 OZ“,

/iv/ nastolenú otázku vrátenia bezdôvodného obohatenia údajne vyriešil sťažovateľ listom z 30. 4. 1996, adresovaným M. G., v ktorom mu oznamuje, že „S. neudelí súhlas /.../ vráti S. sumu, ktorú táto spoločnosť uhradí S. /.../“, takže sa tento bezdôvodne obohatil na úkor S. a že

/v/ nič na tom nemení ani skutočnosť, že banka poskytla túto sumu S. v inej mene a ako pôžičku žalobca sa zaviazal ju splácať, ako to vyplýva „z jeho prednesu na odvolacom pojednávaní“.

2.3. Námietskami sťažovateľa ohľadne náhrady trov konania sa najvyšší súd vôbec nezaoberal, lebo sa o nich ani nezmenil.»

Sťažovateľ vyslovuje názor, že napadnutý rozsudok je poznačený viacerými vadami, zasahujúcimi do jeho ústavou garantovaných základných práv.

Na podporu uvedeného názoru sťažovateľ argumentuje tým, že o ním vznesených návrhoch nebolo rozhodnuté a nebolo ani zdôvodnené, prečo sa tak nestalo, čo považuje za rozporné s § 153 ods. 1 a § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). K uvedenému ďalej dodal, že ak tak všeobecný súd neurobí, zaťaží svoje rozhodnutie nielen vadami spočívajúcimi v porušení všeobecných procesných predpisov, ale súčasne postupuje v rozpore so zásadami vyjadrenými v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ďalšia výhrada sťažovateľa je založená na tvrdení, že o náhrade trov konania rozhodol najvyšší súd nezákonne a arbitrárne. Sťažovateľ sa venuje aj základným predpokladom vzniku záväzkovo právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia, ktorým je podľa neho *„presun majetkových hodnôt zo strany postihnutého na obohateného. Bezdôvodné obohatenie spočíva v tom, že sa obohatený obohatil na úkor majetku inej osoby – postihnutého – o určité majetkové hodnoty vyjadriteľné v peniazoch, a to bez aprobovaného právneho dôvodu.“*

Na základe uvedeného podľa sťažovateľa *„v kontexte s odôvodnením napadnutého rozsudku možno konštatovať, že toto rozhodnutie je arbitrárne, nepreskúmateľné, nezákonné a v dôsledku toho aj protiústavné, pretože*

- medzi účastníkmi súdneho konania neexistoval právny vzťah z bezdôvodného obohatenia, lebo navrhovateľ nemohol byť oprávnenou osobou, keď požadovanú sumu poukázal z majetku tretej osoby,

- sťažovateľ sa nestal povinnou osobou, lebo nezískal bezdôvodné obohatenie ani na úkor navrhovateľa, ale ani na úkor tretej osoby,

- iné nepreukazuje ani list S. z 30. 4. 1996, v ktorom dáva sťažovateľ len súhlas, aby prvú platbu na kúpnu cenu za M. G. uhradila S. alebo tretia osoba,

- existenciu akejkoľvek pôžičky vykonštruoval len odvolací súd z prednesu navrhovateľa ap.

- je absolútne pomýlený pohľad súdu na naše námietky s odkazom, že ide o rozbor náhrady škody,

- vyslovil *denegatio iustitiae* vo vzťahu k nášmu odvolaniu do výroku o trovách konania ap. “.

Poukazujúc na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu č. 1 k dohovoru rozsudkom Najvyššieho súdu SR z 21. 3. 2007, sp. zn. 6 Obo 27/2007, porušené bolo.

Uvedený rozsudok najvyššieho súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Najvyšší súd SR je povinný uhradiť sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 6853 Sk... “

Sťažovateľ taktiež požadoval, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku, vyslovujúc domnienku, *„že sú splnené podmienky pre vyhovie tohto návrhu v zmysle ust. § 52 ods. 2 zákona č. 38/19093 Z. z. v platnom znení...“*.

Najvyšší súd vo vyjadrení k sťažnosti sp. zn. KP 8/08 z 5. júna 2008 nesúhlasí s tvrdením sťažovateľa o nedostatku odôvodnenia namietaného rozsudku a na rozdiel od sťažovateľa ho považuje za súladné s § 157 ods. 2 OSP. K spochybňovaniu úplnosti odôvodnenia namietaného rozsudku tým, že odvolací súd v ňom poukazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, najvyšší súd uviedol, že ide o prax, ktorá je u odvolacích súdov bežná, pretože tieto dva rozsudky od seba nemožno oddeliť. Vo vyjadrení najvyššieho súdu sa ďalej zdôrazňuje, že *„sťažovateľ opomenul poukázať na to, že tak súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd, predovšetkým vo veci sa riadili záväzným právnym názorom dovolacieho súdu, ktorý v danej veci bol vyslovený v jeho rozsudku zo dňa 30. 11. 2005 sp. zn. 1 M Obdo V 4/2005, ktorým dovolací súd vyhovel mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora Slovenskej republiky.“*

Najvyšší súd pripustil, že v rámci odvolania sa podrobne nezaoberal všetkými námietkami uvedenými v odvolaní sťažovateľa, avšak odmieta tvrdenie, že by tieto

námietky ušli jeho pozornosti, poukazujúc na to, že sa obsah týchto námietok písomne uvádza v písomnom odôvodnení rozsudku.

V závere svojho vyjadrenia k sťažnosti najvyšší súd uviedol, že v odôvodnení napadnutého rozsudku „*po právnej stránke poukázal na to, že príslušné právne ustanovenia a vychádzajúc z ich znenia výrok rozsudku aj v tomto smere odôvodnil, a to vrátane výroku o náhrade trov odvolacieho konania. Je pravdou, že pokiaľ ide o správnosť výroku o trovách konania, o ktorých rozhodol súd prvého stupňa, že tejto otázke nevenoval pozornosť, z čoho možno usudzovať, že aj tento výrok považoval za vecne správny.*“.

Aj pokiaľ ide o zistenie skutkového stavu veci a správnosť jej právneho posúdenia, je najvyšší súd toho názoru, že postupoval zákonu zodpovedajúcim spôsobom a nepripúšťa možnosť porušenia základných práv sťažovateľa. Vzhľadom na to navrhol sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú odmietnuť.

Právna zástupkyňa sťažovateľa vo vyjadrení k stanovisku najvyššieho súdu z 18. augusta 2008 ho označila za rozporuplné a ako také potvrdzujúce opodstatnenosť jeho sťažnosti.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia označených práv rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obo 27/2007 z 21. marca 2007.

Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd tiež zdôrazňuje, že jeho ingerencia do výkonu právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade nezlučiteľnosti ich rozhodnutí a postupov, ktoré ich vydaniu predchádzali, s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (m. m. I. ÚS 74/02, I. ÚS 236/03, IV. ÚS 164/04, IV. ÚS 216/05).

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon.

Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, porušenie ktorého sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy), v danom prípade Občianskeho zákonníka. Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu teda predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana v zákonom predpokladanej kvalite poskytne.

Ústavný súd v prípadoch, keď riešil problematiku možného porušenia základného práva na súdnu ochranu konkrétnym rozhodnutím všeobecného súdu, uviedol, že právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neznamená právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Z opačného pohľadu možno povedať, že neúspech v súdnom konaní nemožno považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 67/06).

Ústavný súd ďalej poukazuje na ďalší právny názor zo svojej štandardnej judikatúry, podľa ktorého nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej. Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Rovnako ako Európsky súd pre ľudské práva ani ústavný súd v zásade neskúma, či sú dôvody uvedené v sťažovateľom predložennom rozhodnutí vecne správne (vec Van de Hurk v. Holandsko 1994, správa Komisie vo veci Fouquet v. Francúzsko, Recueil I/1996). Je vecou ústavnej zodpovednosti celej sústavy všeobecných súdov, aby chránili zákonnosť spôsobom, ktorý je vecne správny, primerane odôvodnený, a nie je arbitrárny.

Z obsahu sťažnosti možno vyvodit', že základom argumentácie sťažovateľa je nesúhlas s právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v odôvodnení namietaného rozsudku, ako aj skutkovými a právnymi závermi, ku ktorým dospel.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Ťažiskovými dôvodmi, pre ktoré považuje sťažovateľ namietaný rozsudok za arbitrárny, nepreskúmateľný, nezákonný a v dôsledku toho aj protiústavný, sú najmä tieto:

- neexistencia právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia medzi účastníkmi konania, „lebo navrhovateľ nemohol byť oprávnenou osobou, keď požadovanú sumu poukázal z majetku tretej osoby“,
  - nedostatok statusu povinnej osoby na strane sťažovateľa, „lebo nezískal bezdôvodné obohatenie ani na úkor navrhovateľa, ale ani na úkor tretej osoby“,
  - vykonštruovanie existencie pôžičky len na základe prednesu navrhovateľa,
  - vyslovenie „*denegatio iustitiae*“ vo vzťahu k odvolaniu sťažovateľa, pokiaľ ide o výrok o trovách konania.

Vo vzťahu k týmto námietkam sťažovateľa sa v relevantnej časti odôvodnenia namietaného rozsudku najvyššieho súdu uvádza:

«Prvostupňový súd v dôvodoch napadnutého rozsudku dostatočne rozviedol, na akom skutkovom a právnom základe rozhodol a na tieto dôvody odvolací súd poukazuje. Riadil sa názorom dovolacieho súdu, ktorý bol vyslovený v napadnutom rozsudku. Nemožno súhlasiť s dôvodmi odvolateľa v tom, že pri bezdôvodnom obohatení je potrebné prihliadať na ujmu majetku toho, kto bezdôvodné obohatenie poskytuje a prírastok majetku toho, v prospech koho sa bezdôvodne plnilo. Ide skôr o rozbor pri náhrade škody, kedy ujmu na majetku poškodeného nahrádza škodca v dôsledku porušenia právnej povinnosti, v dôsledku ktorej ujma vznikla. Dovolací súd v súlade s názorom vysloveným v mimoriadnom dovolaní výslovne konštatuje, že „Súdy sa nesprávne obmedzili iba na riešenie otázky, či bezdôvodné obohatenie má vydať ten, komu sa plnilo alebo ten, za koho sa plnilo. V tomto smere ust. § 451 ods. 2 a ust. § 454 OZ nie sú vo vzájomnom rozpore, ale samostatne určujú, čo je bezdôvodné obohatenie. Otázku, kto má bezdôvodné obohatenie vydať, celkom jednoznačne vymedzuje ust. § 451 ods. 1 OZ, podľa ktorého bezdôvodné obohatenie musí vydať ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil“.

S týmto konštatovaním možno len súhlasiť. Pripomeňme znenie príslušných ustanovení OZ. Podľa § 451

ods. 1 „Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

ods. 2 Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov“.

S tým je spojené aj ustanovenie § 454 OZ, na ktoré ustanovenie sa žalobca odvolával. Podľa tohto ustanovenia „Bezdôvodne sa obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám“.

Dovolacím súdom nastolenú otázku riešil aj sám žalovaný, S. v listom z 30. 4. 1996 adresovaným žalovanému M. G., v ktorom mu oznamuje, že S. neudelí súhlas na nakladanie s majetkom podľa bodu 4 tohto listu, písomne túto skutočnosť oznámi do 10 pracovných dní, vráti S., a. s. R. sumu, ktorú táto spoločnosť uhradí S. v súlade s bodom 1 tohto listu.

Bezdôvodne sa obohatil žalovaný S. na úkor S. a sám zjavne písomne prehlásil, že peniaze vráti, ale tak neurobil. Na tom nič nemení, že s tým boli spojené rôzne finančné machinácie, ktoré sa neuskutočnili a pre právne posúdenie tejto veci sú irelevantné. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že banka poskytla túto sumu S. v inej mene a ako pôžičku žalobca sa zaviazal ju splácať, ako to vyplýva z jeho prednesu na odvolacom pojednávaní.»

Z citovaného vyplýva, že najvyšší súd sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi, ako aj so skutkovým a právnym stavom ustáleným Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v rozsudku sp. zn. 28 Cb 18/01 z 12. decembra 2006, na ktoré poukazuje. V odôvodnení označeného rozsudku krajského súdu sa v nadväznosti na usmernenie dovolacieho súdu, ktorý rozsudkom sp. zn. 1 M Obdo V 4/2005 z 30. novembra 2005 zrušil pôvodný (predchádzajúci) rozsudok súdu prvého stupňa, ako aj súdu odvolacieho a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, pokiaľ ide o existenciu právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia medzi účastníkmi konania a právne posúdenie plnenia navrhovateľa voči sťažovateľovi (v označenom konaní v procesnom postavení odporcu), okrem iného konštatuje, že «*medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom v 2. rade bola dňa 23. 04. 1996 uzavretá zmluva o budúcej zmluve, v ktorej sa účastníci dohodli, že v budúcnosti uzavrú zmluvu o prevode obchodného podielu vo výške 51 %*

z privatizovaného podniku R., š. p., N., ktorý nadobudol odporca v 2. rade na základe zmluvy o predaji majetku štátu č. 53/1995 zo dňa 01. 09. 1995. V zmluve z 23. 04. 1996 sa navrhovateľ zaviazal, že poskytne odporcovi v 2. rade zálohu na budúci prevod obchodného podielu vo výške 6.000.000.- Sk, ktorá suma bude použitá na úhradu prvej splátky tak, ako to vyplýva z platobných podmienok uvedených v zmluve o predaji majetku štátu č. 53/1995 bod I. Navrhovateľ previedol na účet odporcu v 1. rade následne cestou banky sumu 6.000.000.- Sk. Táto skutočnosť nie je medzi účastníkmi konania sporná.

Ďalej z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že podľa čl. VIII. ods. 5 zmluvy o predaji majetku štátu č. 53/1995 sa kupujúci, t. j. M. G. ... zaviazal, že založené nehnuteľnosti prevedie na iného len s predchádzajúcim písomným súhlasom predávajúceho, a to čo prevodom založených nehnuteľností získa, použije na úhradu zabezpečenej pohľadávky, ak sa s predávajúcim nedohodne inak. V danom prípade je predávajúcim odporca v 1. rade. K písomnému súhlasu na nakladanie s majetkom však zo strany odporcu v 1. rade nedošlo, napriek tomu však odporca v 1. rade prijal od navrhovateľa čiastku 6.000 000,- Sk. Z obsahu listu odporcu v 1. rade zo dňa 30. 04. 1996 adresovaného M. G. ... vyplýva, že „S. neudelí súhlas na nakladanie s majetkom podľa bodu 4 tohoto listu, písomne Vám túto skutočnosť oznámi a do 10 pracovných dní vráti S., a. s., R. sumu, ktorú táto spoločnosť uhradí S. v súlade s bodom 1 tohoto listu.“. Taktiež z tohoto listu vyplýva, že správna rada odporcu súhlasila, aby prvú platbu kúpnej ceny vo výške 5.500.000,-- Sk, ako aj sankcie vyplývajúce zo zmluvy o predaji majetku štátu č. 53/1995 z 01. 09. 1995 uhradila S., a. s., príp. iná fyzická alebo právnická osoba.

Súd taktiež doplnil dokazovanie a vypočul ako svedka M. G., ktorý pre objasnenie, z akého dôvodu navrhovateľa uhradil na účet odporcu v 1. rade sumu 6.000.000,- Sk, uviedol, že záležitosti ohľadne uzatvárania zmluvy o predaji majetku štátu vybavoval a právne obstarával JUDr. K. a p. O., ktorí boli spolumajiteľmi firmy G.

Z výpovede uvedeného svedka vyplýva, že všetky písomnosti, ktoré boli uzavreté s odporcom, ako aj rokovania s navrhovateľom, vykonávali iné osoby a on písomnosti iba podpisoval.

Ďalej súd vypočul ako svedka ... M. K. ktorý bol oslovený p. O. a p. G., aby sa zúčastnil na výrobe. Tieto rokovania prebiehali až v čase po skončení privatizácie. Taktiež svedok vo svojej výpovedi uviedol, že všetky zmluvy, ako aj všetky písomnosti ohľadne

realizácie celej tejto transakcie, nepodpisoval a s touto agendou vôbec nepracoval. Mal vedomosť o tom, pretože pri týchto rokovaníach sa o tom hovorilo, že po zaplatení kúpnej ceny prejde všetok privatizovaný majetok na právneho predchodcu navrhovateľa, ale nemá vedomosť o tom, prečo tento majetok na neho neprešiel. Písomnosti týkajúce sa vzniku spoločnosti E. vypracovával JUDr. S., spoločenská zmluva bola podpísaná dňa 18. 10. 1995 a spoločnosť vznikla dňa 18. 12. 1995.».

Na základe uvedeného krajský súd uzavrel, že medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom (sťažovateľom) neexistoval právny dôvod na zaplatenie sumy 6 000 000 Sk konštatujúc, že „navrhovateľ hradil uvedenú čiastku na účet odporcu v I. rade a tento v zmysle listu z 30. 04. 1996 nevrátil navrhovateľovi v lehote stanovenej v tomto liste jemu uhradenú pohľadávku. Vzhľadom na uvedené súd návrhu navrhovateľa vyhovel.“.

Vychádzajúc z citovaného ústavný súd konštatoval, že odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku krajského súdu je dostatočné a zrozumiteľné a nemožno ho v nijakom prípade označiť za svojvoľné. Najvyšší súd vo väzbe na odôvodnenie rozsudku krajského súdu, súc viazaný záväzným právnym názorom dovolacieho súdu (§ 243d OSP), podľa ústavného súdu dostačujúco vysvetlili, prečo vznikol medzi účastníkmi konania právny vzťah z bezdôvodného obohatenia, pričom ich závery možno považovať z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné. V nadväznosti na tento záver ústavný súd poukázal aj na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

Najvyšší súd sa podľa názoru ústavného súdu zaoberal námietkami sťažovateľa v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti daného prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový

a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

Pretože namietané rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu.

Pokiaľ ide o tvrdenie sťažovateľa, že najvyšší súd vyslovil *denegatio iustitiae* vo vzťahu k jeho odvolaniu voči výroku o trovách konania, treba mu prisvedčiť, že najvyšší súd sa naozaj jeho námietkam týkajúcim sa náhrady trov konania priznaných navrhovateľovi prvostupňovým rozsudkom nevenoval, resp. sa o nich nezmienil.

Ústavný súd poukazuje na to, že tieto námietky sťažovateľa síce smerujú proti porušeniu princípov spravodlivého procesu, avšak vo svojich dôsledkoch sa týkajú rozhodovania o trovách konania, resp. ich výške, čo sa v okolnostiach daného prípadu nepochybne mohlo negatívne dotknúť sťažovateľa. Z hľadiska kritérií spravodlivého procesu ich však podľa názoru ústavného súdu nemožno dávať na rovnakú úroveň a pripisovať rovnakú relevanciu ako námietkam voči procesnému postupu vedúcemu k rozhodnutiu vo veci samej. Preto aj keď je napadnutý rozsudok v tejto časti z hľadiska kritérií zákonnosti spochybniteľný, viedlo by prípadné vyslovenie porušenia práva, resp. zrušenie tohto rozsudku len vo vzťahu k časti týkajúcej sa trov konania v konečnom dôsledku k uloženiu povinnosti najvyššiemu súdu vysporiadať sa s rozdielnymi právnymi názormi sťažovateľa a prvostupňového súdu, iba pokiaľ ide o priznanie odmeny za jeden úkon právnej služby (príprava a prevzatie sporu) trom advokátom, ktorí v priebehu konania zastupovali navrhovateľa. V spojitosti s tým ústavný súd poukazuje na ústavnoprávny

rozmer, resp. ústavnoprávnu intenzitu namietaného pochybenia najvyššieho súdu v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 62/08).

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03 alebo IV. ÚS 136/05).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že účinky výkonu právomoci najvyššieho súdu v danom prípade sú zlučiteľné so základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), resp. právom na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru), a preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu

V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd pripomína svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07), súčasťou ktorej je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné práva vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu základných práv by bolo možné uvažovať v zásade len

vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov, resp. v spojení s ich porušením.

Pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným rozsudkom a porušením základného práva sťažovateľa upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, neprichádzalo do úvahy ani vyslovenie porušenia základného práva vyplývajúceho z čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Preto aj túto časť sťažnosti ústavný súd odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Zohľadňujúc všetky uvedené okolnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, stratilo rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci opodstatnenie, a preto ústavný súd o ďalších nárokoch uplatnených v petite sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. októbra 2009